

se. Ikke mindst sigtet med lovforslaget er vigtigt: at sikre, at undersøgelsens gennemførelse sker af velkvalificerede og uafhængige personer, og at der samtidig er sikkerhed for, at alle relevante oplysninger kommer frem, uden at undersøgelsen giver anledning til de retssikkerhedsmæssige betænkeligheder, som gør sig gældende for dommerundersøgelser.

Undersøgelsen skal omfatte begivenhedsforløbet både i Danmark og på Færøerne, og den vil involvere såvel danske som færøske myndigheder, virksomheder og personer. Det betyder samtidig, at loven skal have virkning både på Færøerne og i Danmark, og at det derfor er en forudsætning for lovforslagets endelige vedtagelse og dermed også undersøgelsens gennemførelse, at det færøske Lagting tilslutter sig lovforslaget.

Regeringen har derfor forelagt lovforslaget for det færøske landsstyre, der har givet tilsagn om straks at ville behandle lovforslaget og forelægge det for Lagtinget.

Målet for både regeringen og landsstyret er, at forslaget kan blive færdigbehandlet inden afslutningen af folketingssamlingen, så vi kan komme i gang med undersøgelsen. Vi vil naturligvis få lejlighed til at drøfte lovforslaget her i Folketinget, når det kommer til første behandling, men jeg synes alligevel, det kan være berigende, oplysende og kvalitetsfremmende for den debat, vi skal have her i dag, at der også bliver plads til at redegøre for hovedpunkterne i forslaget om en lovfæstet undersøgelse.

En gennemførelse af lovforslaget vil betyde, at der efter forhandling med det færøske landsstyre nedsættes en undersøgelseskommission bestående af tre medlemmer, hvor formanden uden at være dommer dog skal opfylde betingelserne for at kunne blive udnævnt til højesteretsdommer.

Det betyder med andre ord, at der skal være tale om særdeles velkvalificerede juridiske kundskaber.

For formanden og de to øvrige medlemmer af undersøgelseskommissionen, som skal have særlig indsigt i henholdsvis bank- og revisionsforhold, gælder det, at de skal være uvildige og uafhængige, og at der altså ikke må foreligge omstændigheder, som er egnede til at rejse tvivl om deres fuldstændige upartiskhed.

Kommissoriet for undersøgelsen er angivet i lovforslaget og omfatter perioden fra 1992 frem til sammenlægningen af de to færøske banker i

1994. Undersøgelsen skal navnlig afdække aktiebyttet i 1993 mellem Den Danske Bank og Finansieringsfonden af 1992.

Samtidig er det i bemærkningerne til lovforslaget anført, at undersøgelsen skal tage udgangspunkt i det begivenhedsforløb, som er beskrevet i betænkningen fra Lagtingets retsudvalg.

For at sikre, at undersøgelseskommissionen vil kunne komme til bunds i sagen, er det i lovforslaget bestemt, at de involverede har pligt til at udlevere alle dokumenter og andet skriftligt materiale til undersøgelseskommissionen, og at der tilsvarende er pligt til at besvare skriftlige spørgsmål fra kommissionen. En tilsidesættelse af udleverings- eller oplysningspligten vil for ministre kunne medføre ansvar efter ministeransvarlighedsloven og for embedsmænd et disciplinært eller strafferetligt ansvar for tjenesteforsømmelse.

For private vil det derimod være betænkeligt at indføre en strafsanktioneret udleverings- og oplysningspligt, som går ud over, hvad der gælder i civile sager ved de almindelige domstole. En ordning, hvor man under trussel om straf tvinger private parter til at udlevere dokumenter og afgive oplysninger med henblik på et eventuelt søgsmål mod den private borger eller virksomhed, er derfor udelukket.

I stedet foreslår vi en ordning svarende til – og jeg understreger svarende til – den, der gælder ved civile domstoles behandling af civile retssager. Det betyder i praksis, at undersøgelseskommissionen, hvis en privat part nægter at udlevere materiale eller oplysninger om det pågældende punkt – og jeg vil gerne tilføje, at jeg går ud fra, at det er en teoretisk tanke – så kan lægge et for parten ugunstigt resultat til grund. Det er det, man i retsplejen kalder processuel skadevirkning.

Tilsidesættelse af oplysningspligten gennem afgivelse af urigtige oplysninger over for undersøgelseskommissionen vil efter omstændighederne kunne straffes efter straffelovens almindelige regler om afgivelse af urigtig erklæring over for offentlig myndighed. Det gælder både private og offentligt ansatte.

For nu at sikre, at tavshedspligten ikke er til hinder for, at de involverede parter opfylder udleverings- og oplysningspligten, gennembyrdes tavshedspligten i lovforslaget. Det gælder ikke blot den tavshedspligt, som påhviler offentligt ansatte, men også den særlige tavshedspligt i bank- og sparekasseloven for banker